

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 399/13</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Roman Skrzypek</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Alicja Podczaska</i> <i>SSA Ewa Madera (spr.)</i>
	Protokolant	st. sekr. sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **17 lipca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **7 lutego 2013 r.** sygn. akt **III U 761/12**

I. o d d a l a apelację,

II z a s ą d z a od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w R. na rzecz wnioskodawcy S. P. kwotę 120 zł

(sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z 18 maja 2012 roku, przywołując brzmienie przepisów art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stwierdził brak prawa wnioskodawcy S. P. do emerytury. W uzasadnieniu wyjaśnił, że wnioskodawca z wymaganego ustawą piętnastoletniego stażu pracy w warunkach szczególnych wykazał na 1 stycznia 1999 roku jedynie 4 lata 1 miesiąc

i 11 dni. Zaznaczył, że dowodzony przez wnioskodawcę, świadectwem pracy w szczególnych warunkach z 18 lutego 2002 r. okres zatrudnienia w Zakładach Budownictwa (...) od 24 listopada 1977 r. do 30 września 1988 r. nie został zaliczony do tego stażu, gdyż stanowisko pracy wykazane w tymże świadectwie pracy jest niezgodne z zarządzeniem resortowym.

Powyższą decyzję odwołaniem zaskarżył S. P..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, podtrzymując stanowisko prezentowane w zaskarżonej decyzji, wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu wyrokiem z 7 lutego 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał na rzecz wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych począwszy od 22 kwietnia 2012 r., jak również zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, iż S. P. (ur. (...)) w okresie od 1 lutego 1973 r. do 18 listopada 1977 r. pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa w M. początkowo jako zbrojarz i betoniarz, od 15 marca 1973 r. jako betoniarz, zaś od 25 kwietnia 1977 r. jako maszynista żurawia samojezdnego. Pracując jako zbrojarz i betoniarz wnioskodawca układał gotowe zbrojenia i je betonował. Jako operator żurawia samojezdnego o udźwigu 10 ton rozładowywał szalunki, płyty drogowe, stal, podawał także pojemniki z betonem. Wymienione czynności wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Za okres pracy od 25 kwietnia 1977 r. do 18 listopada 1977 r. Przedsiębiorstwo wystawiło wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując w jego treści, iż w tym okresie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego wymienionym w wykazie A dziale V poz. 3 pkt. 4 zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. Nadto, Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 24 listopada 1977 r. do 30 września 1988 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach Budownictwa (...) w R. na stanowisku operatora maszyn ciężkich. Początkowo obsługiwał dźwig zamontowany na samochodzie marki S. 29, a następnie dźwig zamontowany na samochodzie marki S. 66 o udźwigu 6 ton. Pracował wówczas przy budowie torów kolejowych jak i przy elektryfikacji kolei. Jego praca polegała na tym, iż przyjeżdżał dźwigiem na miejsce wykonywanych prac, a następnie operując żurawiem przenosił szyny kolejowe, rozładowywał wagony, a także pracował przy montażu rozjazdów kolejowych, budowie dróg i wiat magazynowych. Czynności te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie tego zatrudnienia od 7 maja 1986r. do 11 listopada 1987 r. jako operator żurawia samojezdnego pracował na budowie eksportowej w Egipcie, gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy operował dźwigiem samochodowym na podwoziu S. (...). Od 5 stycznia 1988 r. do 12 marca 1988 r. korzystał z dni wolnych z tytułu zrównoważonych norm czasu pracy. 18 lutego 2002 r. syndyk (...) w upadłości wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując w jego treści, iż S. P. w całym okresie zatrudnienia w Zakładach wykonywał prace maszynisty ciężkich maszyn budowlanych na stanowisku operatora, wymienionym w wykazie A dziale V poz. 3 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów oraz w wykazie A i C dział V poz. 3 i 2 pkt. 15 i 3 załącznika do zarządzenia 64 i 91 Ministra Komunikacji z 29 czerwca 1983 r. i 29 listopada 1984 r. Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał

zarówno na podstawie zeznań świadków: S. S., J. P., A. T., S. K., S. C., wnioskodawcy jak i zgromadzonych w sprawie dokumentów, w tym świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 14 lutego 2002 r. jak i 18 lutego 2002 r. W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy przyjął, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach łącznie przez 11 lat 4 m-ce i 8 dni tj. w okresie zatrudnienia na stanowisku zbrojarza – betoniarza od 1 lutego 1973 r. do 14 marca 1973 r., na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego od 25 kwietnia 1977 r. do 18 listopada 1977 r., a także od 24 listopada 1977 r. do 30 września 1988 r. na stanowisku operatora żurawia samojezdnego, wyłączając z tego okresu dni wolne po powrocie z budowy eksportowej z tytułu równoważnych norm czasu pracy, łącznie 2 miesiące i 8 dni. Konkludując Sąd I instancji stwierdził, że łącznie z bezspornym stażem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym 4 lata 1 miesiąc i 11 dni, wnioskodawca legitymuje się co najmniej piętnastoletnim okresem pracy w szczególnych warunkach (15 lat, 5 miesięcy, 19 dni), jak również spełnia pozostałe przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając S. P. prawo do emerytury począwszy od 22 kwietnia 2012 r. O kosztach orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Skarżąc powyższy wyrok apelacją organ rentowy zarzucił naruszenie art. 233 §1 kpc w zw. z art. 217 §1 oraz 227 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu tej oceny wbrew treści zalegających w aktach organu rentowego i aktach osobowych wnioskodawcy dokumentów, opierając się jedynie na zeznaniach świadków. Zarzucił również naruszenie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej w zw. z §4 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, przez przyjęcie, że wnioskodawca spełnia warunki do emerytury pomimo, że na 1 stycznia 1999 r. nie wykazał on piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu apelujący zakwestionował ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim Sąd ten przyjął, iż wykonywana przez wnioskodawcę praca w okresie od 1 lutego 1973 r. do 14 marca 1973 i od 25 kwietnia 1977 do 18 listopada 1977 r. na rzecz (...) Przedsiębiorstwa Budowlanego S.A. w M., a także praca wykonywana przez niego na budowie eksportowej stanowiła pracę w szczególnych warunkach. Odnośnie wskazanych okresów zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym pozwany organ podkreślił, iż pracodawca w wystawionym S. P. świadectwie pracy w szczególnych warunkach, wskazał że wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach wykonywał od 15 marca 1973 r., co prowadzi do wniosku, że przed tą datą praca taka nie była świadczona. Sąd zaś niesłusznie dał wiarę świadkom przedkładając ich zeznania nad dowód z dokumentu. Zaznaczył nadto, że wnioskodawca uzyskał kwalifikacje do pracy na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego dopiero 24 listopada 1977 roku. Odnosząc się do okresu zatrudnienia na budowie eksportowej podniósł, że na okoliczność wykonywania w tym czasie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach nie zostały przeprowadzone żadne dowody.

W konkluzji pozwany organ wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił i zważył co następuje :

Apelacja pozwanego organu rentowego jest nieuzasadniona. Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 7 lutego 2013 r. jest bowiem – w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest kwestia uprawnienia S. P. do emerytury w obniżonym wieku z tytułu powoływania się wnioskodawcy na spełnienie przesłanek wymienionych w art. 184 i 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podane normy umożliwiają skuteczne ubieganie się o emeryturę po wykazaniu stażu emerytalnego (tj. okresów składkowych i nieskładkowych) w wymiarze 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w wieku obniżonym o pięć lat od wieku powszechnego (czyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat dla mężczyzn), po wykazaniu posiadania do dnia wejścia w życie ustawy tj. do 1 stycznia 1999 roku, co najmniej piętnastu lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego lub złożenia

wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa.

Niekwestionowanym w rozpoznawanej sprawie pozostawało, że S. P. posiada wymagany ogólny staż emerytalny, osiągnął wiek 60 lat życia oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Zaskarżoną decyzją z 18 maja 2012 r. organ rentowy uwzględnił do stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych okres wynoszący 4 lata 1 miesiąc i 11 dni. Na etapie postępowania apelacyjnego niekwestionowanym pozostawało, że wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach wykonywał również w okresie zatrudnienia w Zakładach Budownictwa (...) od 24 listopada 1977 r. do 30 września 1988 r., za wyjątkiem okresu w którym przebywał on na budowie eksportowej tj. od 7 maja 1986 r. do 11 listopada 1987 r. oraz wyłączeniem z tego okresu dni wolnych po powrocie z budowy eksportowej z tytułu równoważnych norm czasu pracy. Spornym również pozostawał uwzględniony przez Sąd Okręgowy do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym od 1 lutego 1973 r. do 14 marca 1973 roku, a także okres od 25 kwietnia 1977 r. do 18 listopada 1977 r., w którym wykonywał czynności operatora dźwigu.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sformułowanych w apelacji zarzutów dotyczących okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym, zauważyć przyjdzie, że pracodawca ten w dacie 14 lutego 2002 r. wystawił wnioskodawcy dwa świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Pierwsze z nich obejmowało okres takiej pracy od 15 marca 1973 r. do 24 kwietnia 1977 r. na stanowisku betoniarza wymienionym w wykazie A dziale V poz. 3 pkt. 3 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w budownictwie na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z kolei drugie obejmowało okres od 25 kwietnia 1977 r. do 18 listopada 1977r. w którym S. P. pracował na stanowisku maszynisty żurawia samojezdnego (akta osobowe). Ponadto z akt osobowych wnioskodawcy wynika, że został on zatrudniony 1 lutego 1973r. na stanowisku murarza (zaliczanego również do pracy w warunkach szczególnych), jak również to że 23 kwietnia 1977r. uzyskał on uprawnienia III kategorii - operatora żurawia samojezdnego kołowego do 10 ton (uprawnienie nr (...)). Na powyższą okoliczność odwołujący przedłożył w trakcie postępowania przed Sądem I instancji zaświadczenie ukończenia kursu - wydane 22 kwietnia 1977r

(k- 34). W tej sytuacji okoliczność, na którą wskazuje Sąd I instancji (dotyczy uzyskania przez wnioskodawcę uprawnień operatora dźwigu II kategorii), a na którą powołuje się pozwany Zakład jako wykluczającą możliwość pracy w warunkach szczególnych w wyżej wskazanym okresie, nie może mieć istotnego znaczenia w sprawie. Stąd też ustalenia Sądu Okręgowego dotyczące tego pierwszego okresu znajdują potwierdzenie - wbrew zarzutom apelacji nie tylko w zeznaniach świadków - prawidłowo przez Sąd ocenionych jako wiarygodne - ale również w dokumentacji zalegającej w aktach osobowych odwołującego, jak i dowodach przedłożonych w trakcie postępowania przed tym sądem.

Z kolei w odniesieniu do drugiego okresu podkreślić należy, że oprócz wskazanego świadectwa pracy w aktach osobowych wnioskodawcy znajdują się również angaże potwierdzające wykonywanie przez wnioskodawcę w tym okresie pracy na stanowisku operatora maszyn ciężkich (umowa o pracę z 23 listopada 1977r., z 17 grudnia 1981r.).

Odnosząc się zaś do sformułowanego w apelacji zarzutu dotyczącego zaliczonego przez Sąd Okręgowy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy w budownictwie eksportowym, to zauważyć przyjdzie, że w aktach osobowych zalega zaświadczenie z 10 listopada 1987 r. o wykonywaniu przez wnioskodawcę pracy na budowie eksportowej w Egipcie, jak również pismo działu eksportu tego Przedsiębiorstwa z 19 marca 1986 r., które wskazuje, że wnioskodawca w czasie tego zatrudnienia pracował będzie na stanowisku operatora dźwigu. Zeznania świadków znajdują zatem potwierdzenie w tych dowodach.

Reasumując uznać należało, że Sąd Okręgowy prawidłowo uwzględnił do stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach cały okres jego zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym, jak również okres wykonywania przez niego pracy na budowie eksportowej w Egipcie. Podkreślić należy, że powyższe okresy, wraz z okresami niekwestionowanymi na etapie postępowania apelacyjnego, z wyłączeniem okresu urlopu, a nawet z wyłączeniem

wskazanego przez pozwanego w odpowiedzi na odwołanie okresu od 13 marca 1988 r. do 27 czerwca 1988, dają podstawę do stwierdzenia, że wnioskodawca na 1 stycznia 1999r. wykazał ponad piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach (15 lat, 2 miesiące, 2 dni).

Konsekwencją powyższego było podzielenie przez tut. Sąd w postępowaniu odwoławczym oceny prawnej sprawy Sądu Okręgowego o spełnieniu przez skarżącego S. P. koniecznych przesłanek nabycia prawa do emerytury, przewidzianych w art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalno - rentowej.

Zatem z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych-orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt II wyroku jest konsekwencją nieuwzględnienia apelacji pozwanego Zakładu i zostało wydane w oparciu o przepis art. 98 kpc.